కర్మఫలము

శ్రీ కంచి వాసుదేవరావు

రామన్నగారు రిక్షా ఎక్కివస్తుటకుంటే అనుకోబట్టాడు. యిలా రిక్షావాలాని ఎక్కడో చూశాడు. కానీ ఎక్కడమాపాలో ఎప్పుడుచూసాడో ఎంతకు గుర్తు తెచ్చుకుందామని ప్రయత్నించి నా గుర్తుకుతెచ్చుకోడముకుదరలేదు. పోనీ తమ ఎవరో గ్రామస్థులు కాబట్టి అనుకుందామన్నా అంతటి ఆ రిక్షావాలాకూడా తనకంటే అల్లానే శాలువగయిపోవడాన్ని చూసాడు. తమకీ పట్నమ్మలో ఎరుగనివాళ్లు మళ్లీకలుగా యీ గ్రామాలవిలువలో ఎవరూలేరు. మరి ఎవరన్నదే తేలుచుకోలేదు. చివరికి రిక్షావాలాయే "బాబూ యీంగట్లోనే వుంటుందన్నారా?" అని అడిగాడు. "ఆవును వాడుకునేటంత త్రికిమీ యిక్కడికి బజారే అయింది. అయితే నువ్వు వస్తావుకున్నావా?" "ఎరుగున్నాను బాబూ. మీరు మళ్లీమళ్లీ మరచిపోతారుకాబట్టి మేము మమ్మల్ని మరచిపోతేమను. మీరు బందరులో వకీలు. సుందరరావు గారి పుత్రుడు కదుకుగా వుండేవారు. మేము వారింట్లో పనిచేసే కాకర్ల వెంకడ్ని." అంటూ మరచి పోయిన పాతకథనం గుర్తుకు తెచ్చాడు.

ఆ ఎప్పటిమాట యితడు మా వొదాపు పనికి వస్తే గ్రామం బందరు కళ్లకు అక్కడుంటే పనికొస్తున్న ప్రతిమాట. అప్పుడు తమ కుటుంబము వకీలుగారి కుటుంబము ఎంతో తల్లీ కొడుకులవుంటేవేం. తర్వాత తమ సంబంధం కాకినాడ కెళ్లి చివరికి యీ పూరిలో వాలుకునేటలు గ్రామము వచ్చాను. వకీలుగారి కాకర్ల యిక్కడ ఆపని మానేసి రిక్షా లాగుకున్నాడంటే రామన్నగారికి ఎంతో ఆశ్చర్యం వేసింది. వెంకడ్ని వాళ్లు తమ కన్నకొడుకులా చూసుకుతేవాళ్లు. కూటుల సంబంధాన్ని వెంకడికంటే నిర్వాహపర్యాయ డయిన కాకర్ల మరి లేనని అంటూంటే వాళ్లు. వెంకడుకూడా వాళ్లని అల్లానే చూసేవాడు. మరి అట్టాంటి పరిస్థితులలో వెంకడు యిక్కడ యీరిక్షాలాగా తిరిగి తన్ని గడుపుకున్నాడంటే ఆ శ్రేయస్సు తమకేంటి కానికి ఏదైనా కారణముంటేకు తెలుసుకోవాలని కుతూహలము కల్గింది. వెంకడ్ని పిలుచుకుని మా కేసిపట్టే అని అడిగితే "ఎందుకుకూలా మళ్లా కకర్లదా" అంటూ పెట్టుచేసాడు. దానితో అసలు సంగతి తెల్సుకోవాలని మరింత పరుగు పలుకులతో యిటికిచేరగానే శోభనమను పెట్టించి సంగతి అంతా చెప్పమని అడిగి తే వెంకడు తనకున్న కథనం చెప్పేటట్టు మొదలు పెట్టాడు.

"బాబూ నా ఎనిమిదోటేటనుంచివారు నన్ను చేరదీసి రిండేళ్లాయిన్నీ కన్న కొడుకులా పెంచి పెద్దకిచేశారు. నేను కూడా వాకిటికేక్క భాగవద్గుంటే కూడుగడ్డాయిన్నారన్న నిశ్వాసము మరచిపోతా పాదాలంటే పెట్టుకుని వారికి కృతజ్ఞతగా భావించి పనిచేసాను. నా ఇల్లికి బాబూగారు స్వయము గా వంద రూపాయలు పంపిచ్చి నా యిష్టమునుచ్చిట్టు కున్న పెట్టుకోమన్నారు. అమ్మగారు నా పెళ్లామ సుల్తి పనుపు పంకకుమీరపెట్టారు. ఎప్పుడు నూనెవ పంచరూపాయలు కంటుపెట్టేటప్పటికి విపరీత మయిన పంతోనము దానితో పాటు వారి పైన్నకి ఎక్కువగుతూన్నాయి"

అవునులే అనంతా బాగు తెలుగువా నమ్మాయిదుకు మాసేపాటో చెప్పు "అని అడ్డు తగిలాను అమ్మగారు."

"అల్లానే బాబూ నే పాలాగ పాతికేళ్లు పనిచేసేసాను. యింకా ఎన్నాళ్లుచేసాదనే కానీ..."

రామన్నగారి కూతురు ఏడ్చుకుంటూ "నాన్నా అమ్మగొట్టింది" అంటూ వచ్చింది.

"ఎందుకగొట్టిందమ్మాళ్లా" అని బుజ్జి గిస్తూ రామన్నగారు అడిగారు.

ఆగోడ్డ అడ్డాన్ని బద్దలుగొట్టి అమ్మ వచ్చేలోపల పారిపోయాడు. అమ్మ చేసే బద్దలుగొట్టినాన్ని నన్ను కొట్టింది" అటూ యింకా ఏడుస్తూ చెప్పింది.

"వాడురానీ అమ్మ వాణ్ణి నేను చితకకుతకా తంతానులే. అమ్మనికూడా కొట్టవడతాడే. యిల్లా కూర్చో అమ్మా" అని తనచుట్టూ కూర్చోపెట్టుకుని "దగలే సిక్కరా నీకోయ్" అని వెంకడితో అన్నాడు.

"పాకిరోజు పాచాంత్రిమయ జరోజుపాయంత్రిమయ యిల్లోకి నేను తాంతానులే. అమ్మనికూడా కొట్టవడతాడే. యిల్లా కూర్చో అమ్మా" అని తనచుట్టూ కూర్చోపెట్టుకుని "దగలే సిక్కరా నీకోయ్" అని వెంకడితో అన్నాడు.

"పాకిరోజు పాచాంత్రిమయ జరోజుపాయంత్రిమయ నా తీరొస్తా" వాళకమనే కింది. నా పై బాబుగారికి పనికిపుట్టిం చిలవ...ఆరోజు పాచాంత్రిమయ యిల్లోకి నేనూ అమ్మగారు తిన్న ఎరుగేదు." వెంకా నేను లేలుటమ్మనుచేసికపట్టా... అందాక యిల్లోకి కనిపెట్టుకుని వుండు "అటూటాలుకూర్చుని నాతోపాటు నా పనికి వెళ్లిపోయారు. అమ్మగారు లోపలికి వెళ్లిన అయిదు నిమిషాలకే సుందరమ్మగారు వచ్చారు."

"ఏమిటి అనమ్మ?"

"అదిలే మరాబుగారికొచ్చాన్న...రాత్రిని ...వాడుగుగా అదికి తినలకుతాంత్రా?"

"ఆవును అనమ్మేనని తెలిపాడు నాకు ...అదిరాత్రి రానికి రెడుగుడు?"

"యింకేంచేయాలి బాబూ...నన్న నాకనుమనేకేడ్రు. నాకు బాబూగా రికి ఏమి కాలు కలుకేసిం..."

"ఆ...ఏ కన్నకాకి..." పెట్టిపు కుతూహలంతో రామన్నగారు.

"అమ్మగారు పొన్నవాడికి పెళ్లిప యిట్టుగాటికుండదు. ఎంతకయినాపాడుచేసి పడికోడ్డుకు వెళ్లిపోయాడు. అమ్మగారు తిండి పోసు కోకపోవడం వల్ల ఆదివ పడుకుకుని పోయినాన్నాడు. ఏం అమ్మా పెళ్లి పోతున్నావ్ చేసే" అని అడిగా, పడుకు పెంకా మళ్లీ వస్తానంటూ ఆదివ పెళ్లి పోయింది. తిర్వాత కొద్దిసేపటికి అమ్మగారు వచ్చారు. 'అమ్మా యిల్లా సుందరమ్మగారు వచ్చి బెట్టారన్నా" పనికి వెంకా! నువ్వు బలారుకి పెళ్లి కిరికు పంచదార తీసుకురా. అంతకంటే యివాళటి కంటుపరేదు అని చెప్పాడు. నేను దిబ్బు తీసుకుని బెట్టాను, జారిమన్నుల్లో గారడీ తిమాసుచూస్తూ కాసేపు నందుని పంచదార తీసుకువచ్చాను. యీ గారడీ యాడ్డమనలను యింటికి దీపాలు పెట్టే వేళ చేసుకున్నాను.

యింటికి వచ్చేటప్పటికి అమ్మగారు ఏదో ఇతకుతున్నారు. "ఏమిటమ్మాకితకుతు కున్నావు" అన్నా. నా సంద్రహారము కన్నుదమమ్మకోలేదు. యీబట్టు మీద మళ్లీ పోయినాన్నటంటా. మరింకొక్కడ పెట్టి మళ్లీపోయినాన్నో నమ్మరేదు. "ఎక్కడికి పోతుందమ్మా! ఏపెట్టెలోనో పెట్టి మళ్లీ పోయి వ్రతంగాని నేమం పెళకమను మెదలు పెట్టాను. కానీ పోయిన వస్తువు ఎక్కడ కన్పిస్తుంది? ఇకపిన పెట్టెలో పెతి కాయు కానీ కన్పించలేదు. చివరికి పోయిందని నిర్ధారణ చేసుకున్నారు. బాబుగారు వచ్చాక యీ సంగతంతా తెలుపగానా అమ్మగారిని అంతమంద మరుపుగా వున్నదుకుబాగాతోప్పడ్డారు. తర్వాత శాంతించి యీ పని ఎవరికయి వుంటుందా అంటూ తర్జనలు భర్జనలు పడ్డారు వాలుగయిపోయాక. "సుందరమ్మ గారు తప్ప ఎవరూ రాలేదు కానూ?" అంటూమళ్లు రెట్టించి రెట్టించి అడిగారు. రాలేదనే నేను జవాబు చెప్పాను.

యింటి పనులు అన్నీ మళ్లీ నేను బాబుగారిల్లోనే పడుకుంటుగా. బాబు గారు నన్నూ వేళ అక్కడే పడుకో మన్నారు. ఆ రోజు యీగొడవలతో యింటి పనులాలస్యముగా అయ్యాయి. నేను బాబు గారి గదిదుమ్మ నే చాప పరచుకుని పడుకున్నాను. ఒక్క నిద్రపోయాను. యింతలో మెలకువ వచ్చింది. బాబుగారి గదిలోంచి, బాబుగారి అమ్మగారి మాటలు పెట్టిగా అయినా బాగా వినిపిస్తున్నాయి.

"అయితే వెంకడే అంటారా?! అని అమ్మగారి గొంతుక.

"నుండి ఆపియినంతపని అయింది. చివరికిది నాబాధకే తిరుగుతుందని నేనెర గను. అయినా యింకా ఏ మనుషులుం న్నారో వింటున్నా.

"మనవాడు వింటాడు. పక్కనేవడు కున్నాడు జాగ్రత్త. అని బాబు గారి గొంతుక.

"దేదు వాడు నిద్రపోతున్నాడు. అయి నా ఓపారి చూసికస్తా" అంటూ బతకుటకు వచ్చి నెంకా నెంకా అని కిలి చాడు. నేను మెలకలగాన్నా నిద్రపోతున్నట్టు నటించి వినుకసేను. నేను నిద్రపోతున్నా వని నమ్మి అమ్మగారు లోపలికి వెళ్లి

"లేదు వాడు నిద్రపోతున్నాడు..... అయినా వెంకడు రిక్షాడ్రైవర్ కాకా తీరాలన్నా నాకు నమ్మకములేదు.

"ఆవును నిజమే. వాడికంటుకి సీకన్నా నాకు ఎక్కువ తెలుసు. వాణ్ణి యిప్పుడు అయిదేళ్ళనుండీ ఎరుగుదును. కానీ ఒక్క పూచిరకల్లు తీసుకోడు. కానీ మనిషికి ఏకీ,దానికి ఏదుర్బుద్ధిపుట్టుతుందో ఎవరు చెప్పగలరు? ఆ సంద్రహారమూచ వాడి కన్ను పడింది. ఒక్కపాలిగా వాడిలో ఎప్పుడూలేని దుర్బుద్ధి పుట్టింది. నువ్వు న్నా వాడికి పెళ్ళగానే అతకాశము చూసు కుని తీసివస్తులుగాడు. బల్లమీద పెట్టెలో పెట్టెలో పెట్టెలో నుగ్గు లేదనుకున్నాడు. పెట్టెలో పెట్టే తాళము చెవులు ఎక్కడుంటాయో వాడికి తెలుసుకుకుతాడా... మరింకక్కన్న తీసి వాళ్ళెక్కడున్నాయో సుందరమ్మగారు తప్ప ఎవరూ రాలేదని వాడే చెబుతున్నా డు. యింకేవ కున్నాగూడా నెంకదు తప్ప అంటూకొనకుండా ఎంకేబడే పిలుకేసు వాడే అని నిర్ణయించాను. యింకా యిల్లు నిమిషాలకే యీవిధం వచ్చింది. యీ విధ బాబుగారిల్లోనే ఎక్కడికి పడికో ఎక్కడికి వెళ్ళేవనుకుంటు. 'అమ్మగారు లేంటి పోసు కోకపోవడం నిద్రకి వెళ్ళారు, తుర్పోంది అన్నా! లోపలు అయిసు సిమిషాలయినా కూర్చుండా లేదూ ఆదివ బయటకి వచ్చేశింది. 'ఏం అమ్మా వెళ్ళి పోతున్నావ్ చేసే' అని అడిగా, పడుకు పెంకా మళ్ళీ వస్తానంటూ ఆదివ వెళ్ళి పోయింది. తిర్వాత కొద్దిసేపటికి అమ్మ గారు వచ్చారు. 'అమ్మా యిల్లా సుందరమ్మగారు వచ్చి బెట్టారన్నా' పనికి వెంకా! నువ్వు బలారుకి వెళ్ళి రికిషా కొనుక్కో యిక్కడ ఆపని మానేసి రిక్షా లాగుకున్నాడంటే రామన్నగారికి ఎంతో ఆశ్చర్యం వేసింది. వెంకడ్ని వాళ్లు తమ కన్నకొడుకులా చూసుకుతేవాళ్లు. కూటుల సంబంధాన్ని వెంకడికంటే నిర్వాహపర్యాయ డయిన కాకర్ల మరి లేనని అంటూంటే వాళ్లు. వెంకడుకూడా వాళ్లని అల్లానే చూసేవాడు. మరి అట్టాంటి పరిస్థితులలో వెంకడు యిక్కడ యీరిక్షాలాగా తిరిగి నన్ని గడుపుకున్నాడంటే తమకేంటి కానికి ఏదైనా కారణముంటేకు తెలుసుకోవాలని కుతూహలము కల్గింది. వెంకడ్ని పిలుచుకుని మా కేసిపట్టే అని అడిగితే "ఎందుకుకూలా మళ్లా కకర్లదా" అంటూ పెట్టుచేసాడు. దానితో అసలు సంగతి తెలుసుకోవాలని మరింత కుతూహలముతో యింటికిచేరగానే శోభనమను పెట్టించి సంగతి అంతా చెప్పమని అడిగి తే వెంకడు తనకున్న కథనం చెప్పేటట్టు మొదలు పెట్టాడు.

"బాబూ నా ఎనిమిదోటేటనుంచివారు నన్ను చేరదీసి రిండేళ్లాయిన్నీ కన్న కొడుకులా పెంచి పెద్దకిచేశారు. నేను కూడా వాకిటికేక్క భాగవద్గుంటే కూడుగడ్డాయిన్నారన్న నిశ్వాసము మరచిపోతా పాదాలంటే పెట్టుకుని వారికి కృతజ్ఞతగా భావించి పనిచేసాను. నా ఇల్లికి బాబూగారు స్వయము గా వంద రూపాయలు పంపిచ్చి నా యిష్టమునుచ్చిట్టు కున్న పెట్టుకోమన్నారు. అమ్మగారు నా పెళ్లామ సుల్తి పనుపు పంకకుమీరపెట్టారు. ఎప్పుడు నూనెవ పంచరూపాయలు కంటుపెట్టేటప్పటికి విపరీత మయిన పంతోనము దానితో పాటు వారి పైన్నకి ఎక్కువగుతూన్నాయి"

అవునులే అనంతా బాగు తెలుగువా నమ్మాయిదుకు మాసేపాటో చెప్పు "అని అడ్డు తగిలాను అమ్మగారు."

"అల్లానే బాబూ నే పాలాగ పాతికేళ్లు పనిచేసేసాను. యింకా ఎన్నాళ్లుచేసాదనే కానీ..."

రామన్నగారి కూతురు ఏడ్చుకుంటూ "నాన్నా అమ్మగొట్టింది" అంటూ వచ్చింది.

"ఎందుకగొట్టిందమ్మాళ్లా" అని బుజ్జి గిస్తూ రామన్నగారు అడిగారు.

ఆగోడ్డ అడ్డాన్ని బద్దలుగొట్టి అమ్మ వచ్చేలోపల పారిపోయాడు. అమ్మ చేసే బద్దలుగొట్టినాన్ని నన్ను కొట్టింది" అటూ యింకా ఏడుస్తూ చెప్పింది.

"వాడురానీ అమ్మ వాణ్ణి నేను చితకకుతకా తంతానులే. అమ్మనికూడా కొట్టవడతాడే. యిల్లా కూర్చో అమ్మా" అని తనచుట్టూ కూర్చోపెట్టుకుని "దగలే సిక్కరా నీకోయ్" అని వెంకడితో అన్నాడు.

"పాకిరోజు పాచాంత్రిమయ జరోజుపాయంత్రిమయ యిల్లోకి నేను తాంతానులే. నా పై బాబుగారికి పనికిపుట్టిం చిలవ...ఆరోజు పాచాంత్రిమయ యిల్లోకి నేనూ అమ్మగారు తిన్న ఎరుగేదు." వెంకా నేను లేలుటమ్మనుచేసికపట్టా... అందాక యిల్లోకి కనిపెట్టుకుని వుండు "అటూటాలుకూర్చుని నాతోపాటు నా పనికి వెళ్లిపోయారు. అమ్మగారు లోపలికి వెళ్లిన అయిదు నిమిషాలకే సుందరమ్మగారు వచ్చారు."

"ఏమిటి అనమ్మ?"

"అదిలే మరాబుగారికొచ్చాన్న...రాత్రిని ...వాడుగుగా అదికి తినలకుతాంత్రా?"

"ఆవును అనమ్మేనని తెలిపాడు నాకు ...అదిరాత్రి రానికి?"

"యింకేంచేయాలి బాబూ...నన్న నాకనుమనేకేడ్రు. నాకు బాబూగా రికి ఏమి కాలు కలుకేసిం..."

"ఆ...ఏ కన్నకాకి..." పెట్టిపు కుతూహలంతో రామన్నగారు.

"అమ్మగారు పొన్నవాడికి పెళ్లిప యిట్టుగాటికుండదు. ఎంతకయినాపాడుచేసి పడికోడ్డుకు వెళ్లిపోయాడు. అమ్మగారు తిండి పోసు కోకపోవడం నిద్రకి వెళ్ళారు, తుర్పోంది అన్నా! లోపలు అయిసు సిమిషాలయినా కూర్చుండా లేదూ ఆదివ బయటకి వచ్చేశింది. 'ఏం అమ్మా వెళ్ళి పోతున్నావ్ చేసే' అని అడిగా, పడుకు పెంకా మళ్ళీ వస్తానంటూ ఆదివ వెళ్ళి పోయింది. తిర్వాత కొద్దిసేపటికి అమ్మ గారు వచ్చారు. 'అమ్మా యిల్లా సుందరమ్మగారు వచ్చి బెట్టారన్నా' పనికి వెంకా! నువ్వు బలారుకి వెళ్ళి రికిషా కొనుక్కో యిక్కడ ఆపని మానేసి రిక్షా లాగుకున్నాడంటే అమ్మగారికి ఎంతో ఆశ్చర్యం వేసింది. వెంకడ్ని వాళ్లు తమ కన్నకొడుకులా చూసుకుతేవాళ్లు. మాట